

NORGES VASSDRAGS- OG ENERGIDIREKTORAT
(NVE)
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Saksbehandler, innvalgstelefon

Sunniva Eide Sunde, 69247111

Høringsuttalelse - Midlertidig senking av vannstand - Under LRV ved dam Ørje i Haldenvassdraget - Marker

Vi viser til oversendelse av høring fra Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) om midlertidig senking av vannstand under LRV ved dam Ørje i Haldenvassdraget, mottatt 11.06.2024.

Bakgrunn

Dam Ørje ved Rødenessjøen innfrir ikke kravene etter damsikkerhetsforskriften, og det er behov for en omfattende fornying av damkonstruksjonen. Detaljplan for miljø og landskap for ombygging av dam Ørje er tidligere godkjent av NVE. Østfold energi søker nå NVE om tillatelse til å fravike manøvreringsreglementet ved å senke vannstanden under LRV for en ca. 200 m. lang strekning av Rødenessjøen ved dam Ørje. Dette er planlagt 3-6 ganger på inntil seks uker per gang i perioden 01.12.2024 – 01.11.2025. Det søkes derfor om å senke vannstanden ved dammen fra LRV kote 117,45 til kote 113, der ny luketerskel skal passeres. I praksis vil strekningen tørrlegges ved planlagt senkning.

Hydrologiske og miljømessige konsekvenser av senking av vannstand

Rødenessjøen i tiltaksområdet er grunn. Med vasstand på LRV er de fleste områdene ikke dypere enn 1,75 m men det finnes noen lokaliteter med litt dypere vann. Ved senking under LRV vil tiltaket medføre et omtrent tørrlagt tiltaksområde, men det vil likevel være noen groper der det blir stående vann. Senking under LRV vil gjøre tiltaksområdet utilgjengelig for fisk, bunndyr og andre ferskvannslevende organismer. Det er stor risiko for at store deler av bunndyrsamfunnet i tiltaksområdet forsvinner under tørrleggingen.

Forholdene under tørrleggingen forventes likevel ikke å påvirke bestandene av fisk og andre ferskvannslevende organismer ettersom det bare er en liten del av Rødenessjøen som blir tørrlagt. Etter at tiltaket er gjennomført forventes det at forholdene i tiltaksområdet blir som før tiltaket.

Statsforvalterens uttalelse

Den sørlige delen av Rødenessjøen hadde tidligere en bestand av edelkreps, men denne har gått tapt etter introduksjonen av signalkreps og utbruddet av krepsepest i vassdraget. Edelkreps finnes fortsatt i den nordlige delen av Rødenessjøen. I Miljødirektoratets Naturbase er det registrert en

observasjon av firetorneret istidskreps (NT) innenfor tiltaksområdet ved demningen i sør. Observasjonen er fra 2008, før det ble påvist krepsepest i innsjøen i 2014. Det er ikke kjent at istidskreps er vert for krepsepest, og vi kan derfor anta at eventuelle forekomster av istidskreps fortsatt har tilhold i tiltaksområdet. I henhold til Naturbase er det ikke registrert andre arter av nasjonal forvaltningsinteresse innenfor tiltaksområdet.

Rehabilitering av demningen vil medføre at vannstanden innenfor tiltaksområdet midlertidig vil måtte senkes, slik at det meste av området blir tørrlagt. Statsforvalteren anmoder om at det settes vilkår om maksimal nedtappingshastighet på 15 cm/døgn, slik at akvatiske organismer, herunder firetorneret istidskreps, får mulighet til å flytte seg til vanddekt areal.

Det er viktig at de som skal utføre arbeidet setter seg godt inn i smittesituasjonen for krepsepest og rengjør alt utstyr som har vært i kontakt med vann og mudder før dette utstyret tas ut av området. Dersom det strander signalkreps under nedtappingen skal disse samles inn og destrueres. Innsamlingsutstyret må deretter desinfiseres. Det er svært viktig at signalkreps ikke spres videre. ta kontakt med Mattilsynet om det er ytterligere spørsmål rundt krepsepest og tilhørende kontrollforskrifter.

Med hilsen

Karsten Butenschøn
seksjonssjef
Klima- og miljøvernavdelingen

Sunniva Eide Sunde
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent